

חג השבועות

תאריך החג

השאלה

האם ישנם מהעדה ששומרים את מועד חג השבועות ע"פ מסורת העדה?
מהו המקור לשמירת חג השבועות ביב' סיוון?

העמדות:

עמדה 1: שבעת ימי תשלומין: חג השבועות חל ביב' סיוון. תאריך המתאים לדין "תשלומי כל שבעה" של חז"ל, המתיר הקרבת קורבן חגיגה של שבועות עד שבוע לאחר ו' סיוון. התאריך מעיד על פרישת העדה ממנהג ספר היובלים ודבוקתה במסורת אבות מירושלים.

עמדה 2: ספירה מיום כיפור: חגיגת הקציר ביב' כסליו נובע מחגיגת שבעה שבועות מיום כיפור.

הדין:

עמדה 1: שבעת ימי תשלומין (מתקו אלמה)

אני מכיר באופן אישי ומעשי קהילה שבה מידי שנה בשנה חוגגים ומציינים את חג **סייני מייארר - חג מתן תורה בעשרה אולט (יב' בסיון)** והיום בארצנו הקדושה מציינים גם בו' בסיון וגם ביב' בסיון. בבחינת אל תנח ידיך מיזה ומיזה!!
הקהילה שלנו בעיר אופקים מציינת את סייני מייארר בשני התאריכים הללו. ושומע גם קהילות שהגיעו מסיימן בעיקר שבו מציינים את החג ביב' סיון.
השנה אף התחדש לי- החג היחיד שבו מביאים לבית הכנסת- **לחם חם- טקוס דבו או טקוס מסוואת- הוא בחג השבועות.**

הסיבה היא עקבית ופשוטה - כיון שחכמי ביתא ישראל מפרשים את הפסוק " וּסְפַרְתֶּם לְכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאְלֶם אֶת-עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימַת תְּהִינָה" באופן הקרוב לפשט-"שבת" מלשון-שבוע! לכן ממחרת השבת- כלומר שבוע אחרי פסח כלומר במוצאי חג הפסח מתחילים לספור את העומר ו7 שבתות תמימות יוצא סייני מארר/ חג מתן תורה!
כלומר, מתחילים את ספירת העומר בהפרש של שבוע ימים ולכן חג סייני מייארר יוצא שבוע אחרי!
ומי שמתחבר לעומק ולדברי קבלה ולא רק לפשט- תאריך "מבצע שלמה" מבצע רכבת אווירית, לא סתם אירע ביב' סיון תשנ"א.

תמיכה: ממה ששמעתי, לפחות באיזור אמבובר ודמביה, היו חוגגים גם בו' וגם ביב' בסיוון.

(מרדכי ברוך)

תמיכה: הרב יואל בן נון

גם אני חיכיתי לעדות של מתקו אלמו שרבים בין עולי העדה שומרים 'חג שבועות זמן מתן תורתנו' גם בו' בסיון כמו בירושלים ובכל עדות ישראל, וגם בי"ב בסיון כזכרון המנהג של 'ביתא ישראל' מגלותם באתיופיה -
חשבתי על כך מיד מדעתי, אך חיכיתי לעדות ברורה -

המפגש שלי עם המסורות והמנהגים של 'ביתא ישראל' הוא מרגש עד מאד ממש כמו
המפגש עם העולים עצמם בנס קיבוץ הגליות
שכולנו חיים בתוכו - רואים את יד ה' מתגלה לנגד עינינו כבר יותר ממאה וחמישים שנה
ועדיין נדמה לנו שזה 'טבעי' -
בטבע יש רק גלי הגירה - קיבוץ גלויות לא היה מעולם וגם לא יהיה עוד, כי אין עוד ששרד
בגלויות -
ברגע ששמעתי על ספירת העומר "ממחרת השבת" של שבעת ימי חג המצות, עלו בי מיד
סוגיות הגמרא (חגיגה יז; מועד קטן כד) ,
שחג השבועות במקדש היו לו "תשלומין כל שבעה" כפי שלמדו חז"ל מהקבלת שלושת
הרגלים ,
ולפי זה היו מקריבים עולת ראייה וקרבת העולים לרגל לחג השבועות מו' בסיון עד י"ב !!!
והרי ברור שאי אפשר להקריב את כל הקרבנות של עולי הרגל ביום אחד -
ונותר שריד מהדהד לשבועות שבמקדש לפי חז"ל במנהג שלא לומר 'תחנון' עד י"ב בסיון -
ולפי זה, אם היו מגיעים אבות אבותיהם של 'ביתא ישראל' שחיו ביהדות מצרים (גם לפי
מסורתיהם וגם לפי לשון ה'אורית'),
אם היו מגיעים למקדש בי"ב בסיון לא היו נדחים והיו יכולים להקריב עולת ראייה
וקרבנות הרגל !!!
זה ממש מסעיר במיוחד בגלל כיתות בית שני שפרשו מירושלים ומלוח החגים שנהג במקדש
וקבעו שבועות בט"ו ב'חודש' שהוא לא ירחי ,
ואילו 'ביתא ישראל' נשארו דבקים בלוח החודשים הירחי שבפשט התורה ובהלכת חז"ל,
ונשארו דבקים תמיד עם 'החוק הנהג בירושלים'
כפי שאמר אחד מזקני העדה לפני 175 שנה !!!
לפני כמה שנים שאלתי אחד מזקני העדה החיים בינינו - אתם הכרתם את 'ספר היובלים'
שרוב עם ישראל לא הכיר, ובכל זאת לא הלכתם אחריו עם הלוח של הפורשים מירושלים
בימי בית שני, ונשאתם עם לוח החגים של חודשי הירח למרות כל הקשיים באתיפיה
שהלוח שלה הוא רק שמשי, ורק נשאר הוויכוח המרתק בין "ממחרת השבת" הוא
השבתון של יום טוב ראשון, או "ממחרת השבת" של שבעת ימי החג, ומדוע לא קיבלתם את
הלוח הפורש של 'היובלים'? וענה לי: "כך קיבלנו מאבותינו! כך קיבלנו מאבותינו!"
את הדברים המופלאים האלה כללתי בספרי 'זכור ושמור' - 'טבע והיסטוריה נפגשים בשבת
ובלוח החגים',
בפרק על החגים ב'ביתא ישראל', ואפשר לקרוא אותם גם באתר שלי (גוגל מכיר את שמי) .

עמדה 2: ספירה מיום כיפור (אשר אליאס)

מועד חג השבועות נקבע בספר דברים - "שְׁבַעַה שְׁבַעַת תִּסְפְּרֶנָּה מֵהַחֵל חֶרְמֵשׁ בְּקִמָּה תִּחַל
לִסְפֹּר שְׁבַעַת שְׁבַעַת: "כמו כן, מדובר על חג מתן תורה (הר סיני).
קשה לי שלא לקשר זאת לחג הסגד באתיפיה. שכן, הטהרה, הר גבוה, קריאת חלקים
מהתורה... כמו כן, הקציר באתיפיה הוא בתקופת חגי תשרי. לפיכך, נקבעת הספירה מיום
כיפור - שבעה שבועות. בארץ, הקציר הוא באביב (תקופת פסח) ולכן חוגגים את שבועות
בהתאם

קושיה: יעקוב דסטה (תאריך חג הסיגד המקורי הוא אחר)

התאריך המדוייק של יום הסיגד שכידוע מקורו מימי עזרא ונחמיה ושם המנהג היה ביום כד'
לחשון ולא כט' כמ"ש הגר"ד שלוש זצ"ל בספרו על הקהילה.
זכורני שאולי ראיתי בחיבוריו של יוסי זיו שבני הקהילה באתיפיה אימצו לחיקם את ספר
היובלים שהוא העוסק הרבה בעניין השביעית וכו' ואולי זאת הסיבה לשינוי מועד יום הסיגד.

תמיכה: נפתלי אברהם (מרכז מורשת יהדות אתיפיה)

בנושא חג שבועות (מאירר) מתי חגגו מפנה אותכם לתוכנית זרקור שלנו באתר המרכז או
בדף הפייסבוק של המרכז שדנה בנושא – [לחץ כאן](#)